

Zárójelentés

**A „Művészeti Campus létrehozása Pécsi
Tudományegyetemen, oktatási és szolgáltatási
Épületegyüttes kialakítása” c. tervpályázati eljárásról**

Pécs, 2005. november 5.

Tartalomjegyzék

I. A tervpályázat célja, jellege.....	3
I.1. A tervpályázat tárgya.....	3
I.2. A tervpályázat célja.....	3
I.3. A tervpályázat jellege.....	3
I.4. A tervpályázat lebonyolítása.....	3
II. A pályaművek értékelésének szempontjai.....	5
III. A tervpályázat bírálatának összefoglaló értékelése.....	5
III.1. A tervpályázat eredményeinek összefoglaló értékelése.....	6
III.2. A tervpályázat hasznosításának módjára és lehetőségeire tett ajánlások.....	7
IV. Az egyes pályaművekről kialakított részletes szakmai bírálat.....	8
V. Díjazott művek rangsorolása, a díjak és megvételek elosztása.....	17

Zárójelentés

Mely készült a „Művészeti Campus létrehozása Pécsi Tudományegyetemen, oktatási és szolgáltatási Épületegyüttes kialakítása” c. tervpályázati eljárás Bíráló Bizottságának munkájáról.

I. A tervpályázat célja, jellege

I.1. A tervpályázat célja

A tervpályázat célja városrendezési és építészeti szempontból megfelelő színvonalú, a megvalósításra legalkalmasabb tervjavaslat és ez által a tervezésére legalkalmasabb tervező kiválasztása, a végleges tervezési program meghatározása.

I.2. A tervpályázat tárgya

A Művészeti Kar központi épülete építési telkén lévő meglévő épületegyüttes részleges bontásával, illetve új épületek építésével „Művészeti campus” létrehozása a Pécsi Tudományegyetemen, egy telekre koncentrált oktatási és szolgáltatási épületegyüttes kialakításával.

I.3. A tervpályázat jellege

A tervpályázat jellege: hirdetmény nélküli egyszerű tervpályázati eljárás.

A tervpályázati eljárás formája: közvetlen felhívással indított egyszerű eljárás. A tervpályázat titkos.

A tervpályázat lebonyolítása a tervpályázati eljárás részletes szabályairól szóló 137/2004. (IV. 29.) Korm. rendelet (továbbiakban: Rendelet), Közbeszerzésekről szóló 2003. évi CXXIX. törvény, a Magyar Építész Kamara Tervpályázati Szabályzata, a PTE vonatkozó szabályzata, valamint a jelen tervpályázati kiírás rendelkezései szerint történt.

I.4. A tervpályázat lebonyolítása

I.4.1. A tervpályázat kiírója (ajánlatkérő): Pécsi Tudományegyetem Művészeti Kar (7624 Pécs, Damjanich u. 30.)

I.4.2. A Bíráló Bizottság tagjai:

Dr. Aknai Tamás	elnök (kiíró képviselője)
Török Ferenc DLA	társelnök (felkért építész)
Bede István	szakmai titkár (felkért építész)
Dr. Fiala István	tag (Oktatási Minisztérium)
Lajtai Zoltán	tag (Magyar Építész Kamara)

I.4.3. A szakértők:

Specker Attila	szakértő (városi főépítész)
Dr. Ács Szilvia	jogi szakértő (kiíró által felkért személy)
Takács Zsolt	szakértő (kiíró által felkért személy)
Pinczehelyi Sándor	szakértő (kiíró által felkért személy)

I.4.4. A tervpályázaton történő részvételre az alább felsorolt – a tervpályázati feladat megtervezésére jogosult – tervezőket, illetve tervező szervezeteket kérte fel a kiíró:

Horváth és Patartics Építésziroda
Pécsépterv Stúdió Kft.
Boda Zoltán (Oszoli és Boda Építész Iroda)
Építész Stúdió Kft.
DU-PLÁN Kft.
L2 Építész Stúdió Kft.
Archifile Bt.
Károlyi István - Budapest
Érték-Forma Bt.
Dimenzió Tervező Kft.
Premiterv Kft.
Dobai Építésziroda
Puhl Antal Építészirodája
Gettoplan Bt.
Minusplus Kft.
Pápai Invest Kft.
Böjtös Invest Kft.
Borza és Társai Építész Iroda
Óbuda Építész Stúdió Kft.
Hadas Műterem Építész és Művészeti Kft.
Narmer Építészet, Hang és Fénytechnikai Kft.
Sas-Rosenberger Kft.
Tomay Tamás (Műterem I/1 Kkt. – képviselő: Bencze Zoltán)

I.4.5. A pályázat lebonyolítása

A tervpályázati dokumentációt valamennyi meghívott személyesen vagy meghatalmazottja útján vehette át ingyenesen 2005. szeptember 19-én. A kiíró 2005. szeptember 27-én helyszíni szemlét tartott. A dokumentációt átvevők írásban tehettek fel kérdéseket 2005. október 03-áig, melyre választ 2005. október 07-éig kaptak.

Részvétel:

A meghívás alapján a tervpályázati dokumentációt 23-an vették át kiírótól, melyből 20 pályázó adott be ajánlatot. A pályázatok közül egy sértette – a 20. sorszámú ajánlat – a Rendeletben megfogalmazott titkosság elvét, egy ajánlat – a 13. sorszámú ajánlat – pedig nem felelt meg a rendelet által előírt tartalmi követelményeket nem teljesítette, így azok kizárásra kerültek az eljárásból.

A tervpályázati eljárás lebonyolítására vonatkozó részletes eseményeket a folyamatos jegyzőkönyv tartalmazza.

A tervpályázati kiírás szerinti előírások betartása

Az értékelt 18 pályamű tekintetében a részletes bírálat és az összefoglaló jelentés ad tájékoztatást.

II. A pályaművek értékelésének szempontjai

A Bíráló Bizottság az egyes pályaműveket azonos szempontok alapján értékelt. Az értékelési szempontokat a Bíráló Bizottság elsődlegesen a tervpályázati felhívás alapján állította össze. A pályaművek értékelésénél a Bíráló Bizottság az alábbi értékelési szempontokat vette figyelembe:

- a) az adott pályázat megfelel-e tervpályázati kiírásba és a dokumentációban meghatározott formai követelményeknek, a dokumentációban szereplő valamennyi dokumentum csatolásra került-e,
- b) az építészeti formálás minősége,
- c) a tervjavaslat funkcionális megoldásainak színvonala,
- d) a tervezett beépítés városépítészeti minősége, hatása a kiemelkedően szép települési- táji környezetre,
- e) a beépítési javaslat minősége a terep-, és telekadottságok kihasználása, valamint a meglévőségek kihasználása, integrálása tekintetében, a zöldterület kihasználása,
- f) telek-beépítés-alaprajzok összefüggései lehetőségeinek kihasználása,
- g) a terv belső és külső térbeliségeinek értelmezhetősége, színvonala,
- h) a tervjavaslat térprogramja a működés, a beépítés és a gazdaságosság vetületében,
- i) a megvalósíthatóság gazdaságossága,
- j) a tervezett együttes gazdaságos (munkaerő-, és energiatakarékos) üzemeltethetősége,
- k) a program megvalósítását, gazdaságos üzemeltetését segítő, a tervezési programot gazdagító ötletek.

III. A tervpályázat bírálatának összefoglaló értékelése

A beérkezett ajánlatok értékelését a kiíró felkérésére a Bíráló Bizottság végezte. A Bíráló Bizottság feladata volt a kiírásban meghirdetett tervpályázati célt legjobban megvalósító pályaművek meghatározása rangsorolás nélkül, a pályaművek részletes indoklással ellátott írásbeli értékelése, minősítése, a tervpályázaton díjazott, illetve megvételt nyert pályaművekhez mellékelte zárt borítékok felbontása, a továbbtervezésre vonatkozó ajánlás elkészítése.

Az értékelés során a Bíráló Bizottság tagjai első lépésben egyénileg alakították ki a véleményüket, majd többszöri egyeztetést alapján alakította ki végső álláspontját.

A Bíráló Bizottság véleményét jelen Zárójelentésben foglalta össze. A Zárójelentés nyilvános, az minden pályázó számára megküldésre kerül. A pályázók érdekének védelme érdekében a Zárójelentésben az egyes pályaműveket nem névvel ellátva, hanem sorszámmal

megkülönböztetve szerepel, és az értékelés során is csak a pályázati sorszámokra történik hivatkozás. A Bíráló Bizottság az egyes pályaművekkel kapcsolatos részletes véleményét és javaslatát pályaművenként nevesítve minden esetben csak az ajánlattevőnek adja át.

III.1. A tervpályázat eredményeinek összefoglaló értékelése

Az adott helyszín a város egyik legértékesebb zöldterülete; hatalmas fákkal, gazdag növényzettel, a kertben álló főépülettel, amelynek eredeti építészeti minősége jónak mondható.

A bíráló bizottság azokat a terveket részesítette előnyben, amelyek maximálisan óvták a zöldterületet, ennek érdekében koncentráltan építkeztek, a meglévő épületet jól integrálták az együttes egészébe.

A nagyon terjeszkedő sok elemből épülő javaslatok a túlépítés veszélyét hordozták magukban, bizonytalan forgalmi zavarokat támasztva az együttesen belül. A régi főépület hasznosításánál célszerű megoldásnak bizonyult az adminisztratív, vagy a zenei részlegek ide történő elhelyezése, amely akusztikai előnyöket is jelentett a hagyományos szerkezetű épületen belül. Az emeletréépítéssel kísérletező javaslatok kedvezőtlen eredménnyel jártak – különösen a nagy előadóterem épület tetején történő elhelyezése támasztott kedvezőtlen építészeti megjelenést és belső forgalmi zavarokat.

A környezet karakterének megóvása érdekében a pályázók egy része zöldtetős épületekkel kísérletezett, de kevesen voltak, akik beépítési karakterrel is tudták ezt indokolni. A „szőnyegszerű” vagy a „felhasított” földművek elfogadható építészeti konceptet eredményeztek, de magukban hordták annak ellentmondását, hogy az iskola programjának nagy része a föld alá került, eltemetkezett.

A bíráló bizottság előnyben részesítette azokat a pályamunkákat, amelyek alacsony épületmagassággal bírtak és fő funkcionális egységei (műtermek, műhelyek) közvetlen környezeti kapcsolatot teremtettek.

A pályázók többsége nehezen birkózott meg a gépkocsik elhelyezésével, sokféle ötlet született. A többsége a megoldásoknak részben fedetten helyezte el a parkolókat. Az északi telekhatáron elhelyezett a tereplejtést kihasználó parkoló lemezes megoldás (10 pályamű) előnyös telepítést adott, viszont távol került a főbejáratától, ellentétben például az 1. számú pályamunkával, amely a személyi és gépkocsi forgalom egy irányból történő feltárását adta. Összességében a bíráló bizottság azokat a javaslatokat tartotta jónak, melyeknél nem a parkolók elhelyezése dominált a zöld területek kárára.

A pályázati kiírás vitatott funkcionális lépcsőzetessége (csökkentett I., II.), ugyanakkor erőteljesen megcélozni kívánt építészeti üzenete, a bírálatot abba az ésszerű irányba terelte, hogy a tervek funkcionális - gondolati - építészeti lehetőségeit elsősorban a különböző funkcionális lépcsőkben való változatlan érvényességük tükrében vizsgálhatta. A kiírás ezen sajátságára a pályaterveket is kissé abba az irányba „húzta”, hogy pályázók többsége kiemelten kezelte az építészeti üzenet tisztaságát a funkcionális részletek precizitása helyett.

A kiírás térprogramjának három lépcsős megfogalmazása – mely a program gazdagságát és összetettségét kívánta érzékeltetni – a pályázók többségénél bizonytalanságot okozott. A tervek több esetben keverték az egyes ütemek programjait. E mellett kevesen értették meg azt az elvárást, mely a bővítés lehetőségeinek bemutatására vonatkozott.

A bíráló bizottság előnyben részesítette azokat a javaslatokat, melyek valamilyen módon utaltak a fejleszthetőség lehetőségére, vagy eleve a bővített program megvalósításának lehetőségét vázolták fel.

A terveknek az adott funkciót megjelenítő, a környezethez kapcsolható építészeti stílusa nagyon heterogén. A pályamunkák közül több vagy sematikus megjelenítésre, vagy a kérdéskör megkerülésére törekedett. A bíráló bizottság előnyben részesítette azokat a javaslatokat melyek visszafogott, ugyanakkor markáns építészeti megjelenést próbáltak felvázolni.

Összességében a bíráló bizottság azokat a javaslatokat tartotta jónak, melyek a kiírás elvárásait komplex módon próbálták teljesíteni, az egyes elvárások túlzó hangsúlyozása nélkül.

A pályázók által készített költségbecslések négyzetméter árai igen nagy szórást mutatnak. A bíráló bizottság ezeket kritikával kezelte, és a kb.300 e Ft /nettó m² árat találja elfogadhatónak.

III.2. A tervpályázat hasznosításának módjára és lehetőségeire tett ajánlások

A Bíráló Bizottság a tervpályázatot eredményesnek értékeli. A pályatervek mindegyike körültekintő és színvonalas építészeti eredményt hozott, nívós tervfeldolgozással, grafikai megoldásokkal. Építészeti szervezés tekintetében a hangsúlyos középponttal bíró (kiállítótér, előcsarnok, koncertterem) terveket részesítette előnyben.

A Bíráló Bizottság két karakteres irányt emelt ki, amely egyúttal két különböző nevelési filozófiát is rejt magában. Az egyik irány a tömbös (1., 10., 18.) a másik a szőnyegszerű, földbe rejtett diszpozíció. (12., 15.). A szőnyegszerű, földbe rejtett koncepció értékes zöldterületi előnyökkel jár, bevilágítókkal jól szeparált műtermeket létesít az individuális képzés előnyeivel. A Bíráló Bizottság egyhangúan mégis a másik irány mellett tette le voksát, amely közösségibb, tömegesebb, a művészetekben ma lejátszódó integrálódási tendenciákat érzékelteti. A fő forgalmi megközelítést – a tervek alapján – egyértelműen a Damjanich utca felé javasoljuk, lehetőség szerint a személyi és gépkocsiforgalommal együtt. A zöldterület védelme érdekében előnyösnek ítéljük a szint alatti parkoló létesítését, legalább az igények 50%-a mértékéig. Ennek kitűnő példáját mutatja az 1. sorszámú pályamű. A művészeti campus építészeti megjelenése üzenet értékű terv kell, hogy legyen. A heterogén, túlépített tömeges homlokzatvariációk kerülendők, törekedni kell az egységes, nagyvonalú tömör üzenetekre a korunkat jól tükröző építészeti formálással a felületek nemes anyaghasználatával, a transzparencia jelképes értékekkel telített alkalmazásával.

A Bíráló Bizottság javasolja a kiíró számára, hogy a továbbtervezést elsődlegesen az 1. sorszámú pályamű alapján, az összefoglalóban és ajánlásokban lefektetett szempontok figyelembe vételével irányítsa. A Bíráló Bizottság javasolja a kiírónak, hogy a továbbtervezésre vonatkozó szerződést az első díjas pályamű szerzőjével kösse meg.

IV. Az egyes pályaművekről kialakított részletes szakmai bírálat

1. bírálati sorszámú pályamű

A telek adottságait a terv a zöldfelületeket kímélve, jól használja ki. A Jurisics Miklós utcával párhuzamosan, koncentráltan telepített, lineárisan szerkesztett épületben helyezi el a programot. Az együttes járműves megközelítését a Damjanich utcáról oldja meg. A szükséges parkolási igényt kielégíti, részben az épület alatt elhelyezett parkolóban. Ez a megoldás túlzottan drága, és feleslegesen terheli a zöld felületeket. Megfontolandó a térszint alatti parkoló a felszíni parkolókkal azonos helyen való elhelyezése, ami mind gazdasági szempontból, mind az ütemezést tekintve jobb megoldást hozna.

A meglévő főépületet – jelentős átalakítások nélkül – megtartja, új szerkezeti, a későbbi ráépítés helyén történő tetőszinttel bővítve. A régi épületben helyezi el a zenei képzést. A megoldás akusztikai előnyei gazdasági szempontból kedvezőek. A régi főépület keleti oldalán attraktív új főbejáratot alakít ki, innen indított belső közlekedési rendszere tiszta, jól átgondolt, teljes mértékben figyelembe veszi a változó forgalmi igényeket mind a tömegmozgatás mennyiségét, mind a használat térigényét és környezeti –esztétikai követelményeit tekintve. Az előcsarnokok, előterek több funkciójú terek, a folyosók megvilágítása, térbeli kapcsolataik, a külső-belső terek összekötéseinek építészeti kialakítása és a térformálás esztétikája dicséretes. A programban megkövetelt funkciókat hiánytalanul biztosítja. Így már az első ütemben gyakorlatilag teljes értékű intézményt tud létrehozni. Az eltérő igényű képzések tereit jól elkülöníti, emellett azok kapcsolatát is racionálisan megoldja: valódi campust tud ezáltal létrehozni. A műtermeket felső bevilágítással oldja meg, a tanári szobák, DLA kutatóhelyek ezek légtereibe nyílnak. A műtermek felső megvilágítása jól szolgálja az ott folyó munkát, segíti a koncentrációt. A megoldás kétségtelen hátránya, hogy itt hiányzik a külső környezet felé történő kitekintés, a kapcsolat lehetősége, valamint hogy minden munkahelyet és belső teret mesterségesen kell megfelelő klímával ellátni (szellőztetni, bevilágítani, temperálni, stb.) és ez a megoldás üzemeltetési szempontból nyilvánvalóan magasabb költségekkel jár a hagyományosnál. Mindemellett ezek a hátrányok vállalhatók, a hozott előnyök tükrében a megoldás egyértelműen pozitív.

Jól sikerült a jelentős külső közönséget hozó funkciók telepítése: a hangversenyterem, a galéria, és ezek előterei az együttes központját alkotják, emellett az alaprajzi kialakítás a zártabb oktatási területek megfelelő elkülönítését is biztosítja.

Épületegyüttesének arányai szépek, a tömegforma rendezett, emellett részletgazdagsága (udvarok, patiok, tömeg-visszalépések és kiugrások mind a külső, mind a belső terekben) a funkcionális igényeket szolgálja a használat komfortját és a környezet esztétikáját gazdagítja.

Monolit pillérváz szerkezete egyszerű és gazdaságos, emellett a későbbi alakítási igényeket is jól tudja szolgálni. Az új főbejárat megformálása egészében és részleteiben is attraktív. A pirogránit alkalmazásával erős helyi kötődést hoz létre. A részben áttört plasztikusan formált négyzet alakú homlokzati mező, mint műalkotás a Nap mozgása, a napszakok változása, a külső, vagy belső megvilágítás alkalmazása változásaival izgalmasan vibráló „jelet” hoz létre. Az épület egyéb részeinek homlokzat formálásával kerül a feltűnést. Ezeket a felületeket a nyugodt elegancia jellemzi – ezáltal az együttes funkciójára utal, egyben kerül a konfliktust környezetével.

Az új épületeket általánosan zöld tetővel fedi, ez indokolt a nagy kiterjedésű egyszintes épületrésznél, mert „visszapótolja” az elvett kertfelületet és kellemes látványt nyújt felülről. A lineáris épületszárnynál ennek alkalmazása megfontolandó.

A meglévő épület bővítése annak értékeit megtartja, a transzparensen kezelt – térdfal által megemelt – tetőidom az épületet korszerű kontextusba helyezi az új részekkel.

A terv a bővítés igényével nem számol, a tervezett együttes zártsága és befejezettsége ezt nem is teszi lehetővé. Ezt a hátrányt mérsékli a minimálisnál bővebbre fogott program.

A programot a legjobb színvonalon teljesítő, jól szervezett, elegáns építészeti megoldást adó pályaművet a Bíráló Bizottság első díjban részesíti.

2. számú pályamunka

A javaslat a Jurisics utcai oldalra helyezi a tervezett épület fő szárnyát, és ehhez két K-Ny-i szárnyat kapcsol. Ez az alapvetően jó javaslat megkérdőjeleződik egy túlépített telekhasználat által. Azon kevés tervek egyike, amely a régi főépületet és annak kereszt szárnyát is megtartja, azonban ennek előnyös voltát nem tudja igazolni. A terv túldimenzionálja a közlekedőket. Új főbejáratot javasol a régi főépület keleti oldalán. A javaslat értékét erősen lerontja az oktatási épülettől idegen „szakrális” utalást közvetítő, tolakodó építészeti megfogalmazása. A beépítés tömegformálása esetleges, az alaprajzi kialakítás, az egyes funkciók telepítése áldozatul esik a némileg öncélúnak tűnő formai megfogalmazásának. A műtermek elhelyezése esetleges és erőltetett. A javaslat egésze elaprózott, és felduzzasztott programjával „agyonynyomja” a kis telket. Nemes téglaborítású homlokzatai egyes részletekben szépen kidolgozottak, azonban ezek a részletek nem állnak össze nagyvonalú egészé. Az önmagában értékes javaslat számos pozitív elemet tartalmaz, összességében azonban nehezen áttekinthető és nem meggyőző.

3. számú pályamunka

A telekhatártól távontartott, a telekközepére koncentrálnó, autonóm „objektumokból” álló beépítés. A javaslat meghatározó léptékű földmunkával síkká teszi a terepet. Ez a tervezői döntés mindenképpen kérdéses. A beépítés a saját maga által állított korlátok között igényes, magas színvonalú, ugyanakkor nem ad világos választ olyan alapvető kérdésekre, mint a terület ellenőrizhetősége, vagy a parkolás, a gépkocsival történő megközelíthetőség. Ilyen hiátusok mellett a munka egészére jellemző igényes nagyvonalúság hiteltelenné válik. A gyalogos érkezés fóruma a meglévő épület előtti teresedés. Nyitott marad az ellenőrzés és megérkezés kérdésköre, a javaslat átminősíti a kérdést egy köztér problematikára. A pályázó a parkolás kérdéskörét műleírás szinten oldja meg. Ez elégtelen. Általánosságban megállapítható, hogy a telepítésben az első látásra mutatkozó nagyvonalúság több kérdést vet fel (a telek sík teleppé degradálása, külvilág-belvilág, meglévő zöldterületi értékek, faállomány kérdéskörének negligálása) Mindezzel szemben áll egy gondolatébresztő és sugalmazó, feszültségeket is felvállaló „tárgyszerű” tömegalakítás, mely a külső terek tekintetében pulzálásra, kompresszió-

dekompreszió effektusára teszi a hangsúlyt, sőt a sík tereppé alakított beépítési zónába még további negatív elemeket visz.

A javaslat átértékeli a tervezési területet, a Damjanich utca felé nyitott zsákká alakítja azt. Ez az első látásra meggyőző. A tervnek egyszerre erénye és hátránya, hogy a belső forgalomra a saját fővállalt gondolkörén túl nem ad javaslatot. Mindez a vízszintesített „plató” területére korlátozódik. A terv a főépületet nagyvonalú, vagy nagyvonalúskodó, de eredeti megfogalmazású koncertteremé alakítja, és felül „egy téglánnyal” zárja le. Ez a megoldás nagyon szép, és nagyon drága, de figyelmen kívül hagy minden olyan lehetőséget, mely a meglévő főépület fizikai létében rejlik. Az új beépítés repetitív, látványos közlekedő magokra fűzött autonóm kubusokból áll. A jelzésszerű középfolysós megoldás hitelesnek tűnik. A pinceszintekhez kapcsolódó negatív teresedések önmagukon belül nagyon vonzóak. A nézőtérre tett javaslat lekenyerező. Érzékeny alaprajzi megoldásokat sugall például a fonotéka és a tervezőgrafika zónája. A beépítésből fakadó kérdéseken túllépve az alaprajzok nagyon gazdaságosak, egyszerűek, a javasolt bővítés – ha nem is optimális – de hiteles, és reális. A javasolt beépítésből fakadóan a funkciócsoportok tisztán tagoltak. A felvállalt doboz-szerű beépítés drága és merev.

A terv építészeti színvonala egyszerre lenyűgöző, és kérdőjeles. Önmagába forduló, steril, narcisztikus világot sugall. A szöveges eszmefuttatás illúzióromboló. A távlati képek sugallta homlokzati megoldások a kételyeket tovább növelik. A metszetek és homlokzatok sematikusak. A műleírásban definiált falamellás homlokzat kérdéselkerülő válasz. Összességében a terv értékeit lerombolja a glazé-kesztyűs attitűdöt sugárzó tervezői magatartás. Egészében a feltett kérdés és a ráadott válasz nincs szinkronban.

4. számú pályamű

A pályamű tömör beépítési javaslata kedvezően kíméli a telek zöldfelületeit. A meglévő főépületet megtartja, a lebontott keresztszárny helyett új átkötő keresztszárnyat épít, amely egyben az épületegyüttes funkcionális főtengelye. A különböző funkciókat a meglévő főépület tengelyével párhuzamos eltérő magasságú sávokban rendezi el. A meglévő főépület bejáratát ugyan megtartja, de ettől keleti irányban – nagyvonalúnak szánt gesztussal – új főbejáratot létesít. Emögött alakítja ki az egyben aulaként is szolgáló nagy földszinti elosztó közlekedő teret. Kedvezőtlen, hogy az előadóterem közönségforgalma keveredik az egyetemi funkciókkal, és ezek szétválasztása sem oldható meg a választott megoldás mellett. Az egyes épületrészeket talán túlzott igyekezettel is a meglévő terepre ülteti, ennek vitatható következménye az egyébként nagyvonalú térszervezést megkérdőjelező keresztszárny födémsíkjainak lépcsőzetes kialakítása. A betervezett műtermek száma kevés, a helyiségek megoszlása nem jó. Homlokzati javaslata sematikus, erőltetett.

A funkcionális szervezés nagyvonalúságával szemben bántóan gondolattalan az együttes építészeti kialakítása. Az új főbejárat sematikus üvegfala, a megtartott főépület homlokzatán nem kelti egy rangos középület bejáratának képét, ehelyett inkább „folytonossági hiányként” hat. Új épületrészein a jelenkor tömegépítészetének szinte minden anyaghasználata megjelenik, bántó összevisszaságban. Az egyes homlokzatrészek keresett - vélhetően az alkotó szándéka szerint változatosnak elképzelt – különbözősége teljességgel nélkülözi az építészeti megfontolásokat és idegen a funkciótól. A megtartott főépület mellé helyezett kiállítóterem tömege a méltatlan

8. számú pályamunka

A terv keretes beépítést javasol, ami teljességgel idegen a környezettől, kevésbé veszi figyelembe a telek terepadottságait, ezen túlmenően nagyon kedvezőtlen belső közlekedési rendszert eredményez. Ezt a hibáját új bejáratok létesítésével igyekeznek csökkenteni. Így azonban elvész az eredeti, egységes campus létrehozására irányuló cél. Az aula tömege feleslegesen túldimenzionált, a terv a meglévő főépület használatára nem tesz javaslatot. A terv egészének építészeti megfogalmazása szükségtelenül heterogén és bántóan közhelyes.

9. számú pályamű

A pályázat kétféle építészeti megfontolást vegyít. Némileg módosított tömeggel, „ikonként” megismétli a meglévő főépület tömegét. Az így létrehozott kristálytömb az egyébként jó építészeti minőségű, de különös kiemelés nem igénylő főépület szomszédságában inkább groteszk, semmint méltóságteljes gesztusként hat. A térsort folytató három, meglehetősen sematikus megfogalmazású épületszárny ebben az összefüggésben zavaró ideiglenességet mutat. A beépítési javaslat a teljes telekterületet igénybe veszi, ezáltal a jelenlegi nagy összefüggő zöldfelületeket használhatatlan, széteső udvarokra degradálja. Ezen semmit nem javít a három északi pavilon extenzív zöldtetős kialakítása. A telek nyugati határa mentén végigvezetett felszíni parkoló a helyzetet tovább rontja.

Az egyes pavilonok közötti közlekedés tengelye erőtlen. A hangversenyerem közönségforgalma kedvezőtlenül keveredik a főépületben megtartott oktatási funkciókkal. Az egyes szakok képzési helyeinek elrendezését alárendeli a választott beépítésnek, így azok rendkívül széttagolódnak. A tervjavaslat építészeti megfogalmazásai keresettek, sok tekintetben a mai tömegépítéssel „divatos” anyaghasználatát és formavilágát idézik.

10. számú pályamunka

Racionális, nagyvonalú építészeti gesztusokkal úgy bővíti az együttest, hogy a meglévő térvagygon kihasználása, a tömbösített telepítés költség- és akusztikai előnyei mellett a telek szélein elhelyezett parkolókkal maximálisan érintetlenül hagyja és lehatárolja a kerteket. A belső kertet uraló, a völgy felé keresztben álló hosszú tömeg vitatható. Előnyös, hogy északi tájolással átrendezhetően, változatos megvilágítási formákkal az összes gyakorlati képzési funkciót a telek tengelyében egy lendületes, hosszú hasáb tömegébe telepíti a régi épület mögé párhuzamosan, és a két tömeget összekötő nagy csarnokteret hoz létre, melybe a közösségi funkciókat tervezi (galéria, hangversenyerem). Kár, hogy a nagyvonalú csarnoktér megközelítése a régi épületen át nem méltó a megoldáshoz, és a hangversenyerem zárt, akusztikailag nehéz szerkezetekkel való lehatárolási igénye ellentmond az üvegcsarnok gondolatnak. Az északi telekhatáron elhelyezett, a Szegfű utcáról megközelíthető parkolólemez jól használja ki a terepviszonyokat, ugyanakkor kissé távol van a gyalogos megközelítési iránytól. Jó a porta és tanári parkolót részben fedő, földemmel összefogott kapuzat. Az épületek feltöltését az alsó kapuzaton át oldalról és hátsó kert felől oldja meg. A főépület és csarnoktér, valamint a gyakorlati képzési szárny zenei- és képzőművészeti oldalának külön-külön megközelítése is biztosítva van. Hátrányos, hogy az

elméleti oktatás, a könyvtár és a főépület egyéb funkciói csak a földszinten, a galérián keresztül közelíthetők meg. A további szinteken való összekötő hidak viszont ellentmondanak a csarnoktér többcélú hasznosítási elképzeléseinek. A minimális megoldáshoz képest is hiányzik öt műterem a vizuális nevelés szak részére és a szobrász szakot kiegészítő gipsz és egyéb más helyiségek rosszul szervezettek, a második emeletre kerültek. Az épület formálása kissé elnagyolt, vázaltszerű, összességében az egyik leggazdaságosabb és a megvalósítás szempontjából legrealisabb megoldás, kivéve a hangversenyteremmel kapcsolatban jelzetteket. További bővítési elképzelések is összhangban vannak az eredeti kompozícióval.

A tervek tömör, gazdaságos beépítési javaslatának és tiszta építészeti megfogalmazásának elismeréseként megvételben részesíti.

11. számú pályamű

A pályázó a tervezési programot átértékeli, és új összetételű javaslatot tesz. Észrevételei továbbgondolásra alkalmasak, azonban mindaz, ami ebből térszervezési vagy építészeti következményként a tervben megjelenik, alapvetően vitatható. A megtartott főépülethez szorosan hozzáépítve rendkívül tömör épületegyüttesben helyezi el az új funkciók nagyobb részét, míg a szobrászati képzést egy új, önálló pavilonépületbe helyezi ki, kevésbé indokolható módon. Épületegyüttesének tömegformája, az egyes épületek- épületrészek közötti viszonyok helyenként bántóan esetlegesek (B épület és kollégium áthatásai B épület udvarának kialakítása, A épület és B épület tömegkapcsolata, hangversenytermi szárny formálása és egyebek). Tervének központi elemévé a hangversenyterem és kiállító galéria együttesét teszi. Ez az épületrész, mely ténylegesen összekötő elemként jelenik meg a régi főépület és az új oktatási szárny között, túlzott hangsúlyt kap minden tekintetben. A tömegformálás és a – helyenként erőltetett és már meghaladott építészeti korszakokra utaló – belső térformálás érdekében az oktatási szárnyak használatát nagymértékben lerontja. A több szinten át letakart homlokzatok következtében az épületegyüttes feleslegesen terjedőssé válik, az oktatási funkciók logikus szervezése lehetetlenné válik és ezzel a fő funkció alárendelt szerepbe kerül. A helyenként míves részletek dacára a szándékoltan szobrászati módon felfogott épülettömeg architektúrája összességében nem meggyőző.

12. számú pályamunka

A terv a helyszín ellentmondásos fejlesztési adottságaira egy sajátos szimpatikus választ ad. Telepítési elve, hogy a megtartandó épületekhez nem épület tömegeket, hanem mesterséges táji elemekbe rejtett egységből képezett zöld szigetet hoz létre. Az érzelmesen formált földsávok közé hasított udvarok a helyiségek bevilágítása mellett kisebb külső intim közösségi tereket is alkotnak.

Az együttes főbejárata a belülről teljesen átalakított eklektikus főépület tengelyében nyílik a Damjanich utca kellemes kiteresedéséről, majd az aulán keresztül indul, és az épületegyüttes hossz tengelyén keresztül végigvezet, és lejtős padozattal tárja fel a kereszt szárnyak és udvarok egyszerű és világos rendszerét. Ugyancsak felfúzi a másik oldalon az előadótermek, teraszok és bejáratok sorát, melyek a terepre ültetett vegyes forgalmú közös kerti sétányra karakteres

plasztikai kompozícióval simulnak. A parkolás a telek nyugati határán föld felett és föld alatt kedvezően megoldott.

Az aula térszervező és rendezvény befogadó szerepe korlátozott. A régi épület fogadja magába a kiállító galéria, a könyvtár és a hangverseny terem nagy tereit, ami ellentmond a régi épület szerkezeti rendszerének, valamint a geometriai korlátok miatt szűkös mennyiségű és zezugos közlekedő és kiegészítő funkciókat tartalmaz.

A megnyerő koncepció ára a költségesebb szerkezeti megoldás és a régi épületvagyron pazarló használata. Vitatható az új és a régi épület kapcsolat építészeti megoldása csakúgy, mint a főbejárathoz ragasztott üvegdoboz.

Azt a konfliktus, amely a hely környezeti adottságai és campus rendkívül tömör programja között feszül, a pályamű a hely értékei javára próbálja eldönteni. Beépítési javaslata rendkívül finoman formált, egyéni karakterű, azonban a program által követelt funkcionális rend ebbe még rendkívüli nehézségek árán sem tud létrejönni. A kompozíció túl zárt és konkrét ahhoz, hogy a kiírásban jelzett időbeli és stílusbeli mobilitást lehetővé tegye.

A pályaművet rendkívül finom és érzékeny, a környezet adottságait messzemenően figyelembe vevő javaslataért a bíráló bizottság megvételen részesíti.

14. számú tervpályázat

A pályamű a művészeti autonómia és a z eszme oszthatatlanságának jelképeként emblemikus formát kívánt létrehozni: a kar bővítését egyetlen tömbben, egy hatalmas sugarú gömbsüveg részeként formált tömegben oldja meg. A tömegforma önmagában szobrászati értelme izgalmasan szép, azonban városépítészeti léptékre felnagyítva gyakorlatilag érzékelhetetlen és értelmezhetetlen. Ezen túlmenően a meglévőépületekkel való kontextusa zavaró, emellett a telek nagymérvű túlépítését eredményezi a zöldfelületek, egységes kert rovására. Az együttes főbejártatát a meglévő főépület mögötti „síkatorról” nyitja, ennek megközelítését a főépület nyugati végének „átlukasztásával” létrehozott, fedett előtéren keresztül adja meg. Az így létrejövő és zavaros bemetsződésekkel látványában is elrontott főbejártat méltatlan az intézmény-együtteshez. A választott – szobrászati indíttatású – építészeti alapvetés lehetetlenné teszi a működőképes, tisztán szervezett funkcionális kialakítást.

A telket túlépíti, egységes kertet csupán a Jurisics Miklós utca felé tud biztosítani, azonban ennek értéke alatta marad a elépített meglévő belső kerthez képest a helyzetet tovább rontja a telek három oldalán végigvezetett úthálózat és a teljes egészében terepszinten megoldott parkolás.

A meglévő főépület és a bővítményt magába foglaló épületrész kapcsolata teljességgel megoldatlan. A hangversenysterem közönségforgalma zavaróan keveredik az oktatási funkciókkal, bár azok szétválasztása megoldható. A zenei képzés tömbjének zártsága előnyös és a funkciót jól szolgálja. A képzőművészeti szárnyak alapvető kialakítása eleganciájának értékét lerontja a rendkívül szűk belső udvarok sivársága.

Az épület megjelenésében inkább városi sportcsarnokra, semmint művészeti oktatási intézményre utal. Megformálása inkább komor, mint ünnepélyes. A „zöld mezőn”, más funkció számára kialakított izgalmas térforma ebben a városi kontextusban teljességgel elfogadhatatlan.

15. számú pályamunka

A terv földszintes, zöldtetős terepműként kezeli az együttest, amelyből kiálló tömegként emelkedik ki a régi épület, valamint a hangverseny terem és a média funkciót tartalmazó együttes tömege. Fő forgalmi gyalogos megközelítést a megtartott régi ház előcsarnokából indítják és egy kiállítóterén átvezetve két, párhuzamos gyalogostengelyre kapcsolják. A funkcionális egységek „fürtös”, pavilonos alaprajzi egységként kapcsolódnak a gyalogos tengelyekhez. Az egyes tanszakok előadótermekkel indulnak. A képzőművészeti műtermek bevilágító udvarokkal épülnek egymás mögé, a terep lejtéséből adódó szinteltolásokkal.

Talán szükösnek mondható a bevilágító udvarok légtere, de határozottan előnyt jelent a műtermek tereppel, zöldterületekkel való közvetlen kapcsolata. Az öreg házban helyezkedik el a könyvtár és az adminisztráció. A hangversenytermet – önálló bejárattal – kissé szükös előcsarnoktérrel, kiemelt tömegként kezeli. A többszintes épület kellő számú felvonóval illetve emelőszerkezettel van ellátva. A hangversenyteremhez vertikális felépítéssel csatlakoznak a hangszeres és a gyakorló szobák, akusztikailag jól elkülönítve az egyetem többi helyiségeitől.

Az épületegyüttesnek valójában egyetlen „látható” homlokzata van: az intenzív zöldtető.

Az öreg ház megőrzi meglévő architektúráját. A hangversenyterem, illetve a DLA-média ház kissé szükoszavúan előadott építőkockák. A terv földszintes elrendezése, udvarokkal felnyitott zöldövezeti formája nagyvonalú építészeti megoldás. A terjengős, szönyegszerű egységek „homlokzati” felülete költséges megoldásnak tűnnek, amelyet ellensúlyozhat a földművek gazdaságosabb technológiája. A terv gépjárműforgalommal nemigen foglalkozik, egy 160 férőhelyes felszíni parkolót jelöl ki a hely legszebben fásított területén.

A tervet határozott, karakteres beépítési elvei, valamint építészeti megjelenésének eleganciája elismeréseként a bíráló bizottság díjban részesítette.

16. számú pályamű

A terv a bíráló bizottság véleménye szerint jónak tartott beépítési alap gondolatból, konfigurációból indul ki. A telek keleti oldalán elhelyezett új beépítés szerencsés. A kelet-nyugati tájolású szárnyépületek megfelelőek, tájolásuk szerencsés. A kialakult mellékudvarok és a kert kapcsolata áttételes. A közlekedők terjengősek, bár építészeti szándékukban szimpatikusak.

A kőszobrász műhelyek hiányoznak. A galéria építészeti kialakítása kérdéses. A terv építészeti megfogalmazását a bíráló bizottság nem tartja szerencsésnek. A pályázó által felvállalt tömeg és homlokzatképzés nincs szinkronban a kiírásban megfogalmazott elvárásokkal, illetve nem vezethető le a hely szelleméből. Különösen éles ez a kérdés a régi és az új épület csatlakozásának zónájában, melynek megfogalmazását – az új főbejárattal együtt – a bíráló bizottság tévesnek ítéli. A meglévő épület homlokzati átfogalmazása nehezen értelmezhető. A tervjavaslat összességében nem kellően letisztult.

17. számú pályamű

A terv igen tömör, belső udvar köré szervezett beépítést javasol. Személyforgalmi megközelítését a megtartott főépület irányából adja, míg a szintalatti parkolókat – megosztottan – a telek északi illetve délnyugati végében telepíti. A megosztott irányok forgalmi zavarokat okoznak a belső térben, egyben veszélyeztetik a nyugati oldalon lévő értékes növényállományt. Alaprajzi szervezésében nagyon heterogén módon többtraktusos elrendezést javasol, nagyon kusza és áttekinthetetlen közlekedőrendszerrel. Előadóterme a fő közlekedő irányoktól távol, önálló bejárattal létesül és kiesik az egész együttes súlypontjából. Az egymás fölé rendezett kiselőadók, öncélú módon kifordulnak az épület jellemző szerkesztési irányából, amely váltás esztétikai izgalmat nem hoz. Homlokzatai karakter nélküliek, nagyon eltérő anyag illetve formakezelést mutatnak. A megtartott főépület, az üvegezett főbejárattal, emeletráépítéssel elveszti karakteres építészeti megjelenését.

18. bírálati sorszámú pályamű

A pályamű a meglévő főépületet megtartja, annak átalakított főbejártáról indított lineáris közlekedőre szervezve, pavilonos megoldást alkalmazva helyezi el az eltérő funkcionális egységeket. Beépítése racionálisan tömör, a telek zöldfelületeit kíméli. A gazdasági forgalmat és a parkoló-forgalmat is a telek délnyugati sarkára szervezi. Koncentrált, kétszintes parkolót tervez, az épületegyüttestől független – ez az ütemezést megkönnyíti, ez gazdaságilag előnyös megoldás.

Belső közlekedőjének szintjét a meglévő főépület földszintjének magasságán vezeti: a választott megoldás a terepadottságokkal ugyan látszólagos ellentmondásban van, azonban az épületek körüli finom plasztikus terepalakítás mellett, a terepszint alatti funkciók számára lesüllyesztett környezettel ez a megoldás a terv előnyére válik. Ily módon az új épületek alsó szintjei a meglévő terepszint alá kerülve az együttes tényleges magasságát jótékonyan csökkenti, miközben a kellő megvilágítást és a környezettel való vizuális kapcsolatot biztosítani tudja a választott megoldás ezen túlmenően energiatakarékos, ami üzemeltetési és gazdaságossági szempontból előnyös.

A programot – a meglévő főépülettel együtt – három „pavilonban” helyezi el. A pavilonokat – eredeti, elegáns építészeti ötlettel – funkciójuk lényegéhez igazítja az architektúra teljességét átölelő módon. A meglévő képletet – annak adottságait kiemelve és továbbfejlesztve – a kari vezetés és adminisztráció, a könyvtár és reprezentáció céljaira hasznosítja. Meleg, kívül - belül fával burkolt, zárt hatású, a külvilágtól védett épületben helyezi el a zenei képzést. A fényt – szűrten – minden felületén áteresztő, hideg hatású, racionálisan szervezett üvegépületben (valójában hőszigetelt polikarbonát burkolat mögött) alakítja ki a művészeti képzés tereit. Ez utóbbinál az egyes funkciók elhelyezése nem mindig tökéletes (pl. a szobrász műtermek emeletre helyezése, a szállítási feladatok megoldása nélkül) de az építészeti kialakítás az átrendezést lehetővé teszi.

A hangversenytermet jórészt szint alá süllyesztve helyezi el, ami több szempontból is előnyös. Hátrány azonban, hogy az ennek előteréül használt aula – a telepítés adottságai miatt – ettől távol helyezkedik el.

Funkcionális és járulékos tereinek aránya rendkívül kedvező, ami ismét gazdasági szempontból hoz előnyt. Közösségi tereinek többcélú használata jól megoldott, azonban a nagyobb külső látogató-forgalmat igénylő részek és az oktatási terek elválasztása nem valósítható meg kellő színvonalon.

Építészeti javaslata visszafogottan elegáns, emellett ötletes, kifejező, egyedülálló és attraktív. A tömegformálás a közel azonos alaprajzi és magassági kiterjedéssel a zömök, jó arányú pavilonokkal harmonikus, mind az együttes egészét, mind annak tágabb környezetét tekintve. Az egyes pavilonok eltérő kezelése – téglá, fa, üveg – izgalmasan változatossá teszi a képet anélkül, hogy bármiféle „manír” jelenne meg. Az egyes épületek esszenciálisan azok funkcióját tükrözik.

A bővítést a meglévő épület, illetve az új pavilonok egy szinttel történő megemelésével javasolja. Ezeket az ötleteket építészetiileg a terv nem fejtí ki, nem támasztja alá. Bővítési javaslata mindazonáltal erősen megfontolandó: ugyanis ezáltal éppen az a korábban dícsérőleg kiemelt építészeti egyensúly bomlana meg, ami a terv egyik legfőbb erénye.

A különböző művészeti ágak legbensőbb sajátosságait szimbolikusan jól kifejező építészeti megoldásaiért a Bíráló Bizottság díjban részesíti.

19. számú pályamű

A javaslat a hangversenytermet a nyugati oldalon a főépület és a kollégium közé a kert közepére helyezi, és hozzákapcsolja a zenei képzés észak déli – a telekhez képest ferde – irányú épületszárnyát. A képzőművészeti képzés tömbje a telek keleti oldalán helyezkedik el. A meglévő főépületbe a kiszolgáló helyiségek kerültek, a meglévő állapotot egyszerűen kihasználó módon. Az épületegyüttes feltárása a meglévő épületen keresztül történik. A beépítés telket indokolatlanul elaprózza, az épületek között szűk tereket képez. A terv építészeti megfogalmazása bizonytalanságot sugall. A nagyvonalú, egyszerű gesztusok (hangversenyterem) keverednek heterogén megfogalmazású elemekkel (műtermi szárny).

A környezet léptékével való párbeszéd nyilvánvaló szándéka mellett, ez az építészeti bizonytalanság mégis jellemző vonása a tervnek. A tervjavaslat határozottnak tűnő, ugyanakkor igényes szemlélete, sok kérdést ébreszt és hagy megválaszolatlanul.

V. Díjazott művek rangsorolása, a díjak és megvételek elosztása

V.1. A Bíráló bizottság az egyes pályamunkák részletes bírálatainak és a tervpályázat összefoglaló értékelésének elfogadása után egyhangúan az alábbiak szerint döntött:

a) díjazott pályaművek:

I.díjban részesül az **1. bírálati sorszámú pályamű**. Postai ragszám: 9368345059

Rangsorolás nélküli díjban részesül a **15. számú bírálati sorszámú pályamű**. Postai ragszám: 9722150064

Rangsorolás nélküli díjban részesül a **18. számú bírálati sorszámú pályamű**. Postai ragszám: 9347331020 és 9734557671

b) megvételre javasolt pályaművek:

Megvételben részesül a **10. számú bírálati sorszámú pályamű**. Postai ragszám: BE21334032 6HU és BE21334031 2HU

Megvételben részesül a **12. számú bírálati sorszámú pályamű**. Postai ragszám: 9532967340

V.2. a) a díjazásban részesített pályaművek szerzői és munkatársai a következők:

1. 3.000.000,- Ft-os I. díjban részesültek az 1.bírálati sorszámú ajánlat szerzői:

Szerző: Pelényi Margit

Iroda: Du-Plan Kft.

Tervezők: Pelényi Margit
Ruppert Gábor
Párgényi Zsolt
Horváth Kolos

2. Rangsorolás nélküli díjban részesült 1.750.000 Ft-os összdíjazással a 15. bírálati sorszámú ajánlat szerzői:

Szerző: Janesch Péter

Iroda: Minusplus Kft.

Tervezők: Janesch Péter
Alexa Zsolt
Rabb Donát
Schrek Ákos
Bernard Bea
Francesca Oliveri

3. Rangsorolás nélküli díjban részesült 1.750.000 Ft-os összdíjazással a 18. bírálati sorszámú ajánlat szerzői:

Szerzők: Puhl Antal DLA

Iroda: Puhl Antal Építész Irodája Kft.

Tervezők: Puhl Antal
Dajka Péter
Füzesi Katalin
Szepesi Zoltán
Hatolkay Márta
Kalmár Zsolt
Oltvai András
Kovács György
Borsiné Arató Éva

b) A megvételben részesített pályaművek szerzői és munkatársai a következők:

Rangsorolás nélkül megvételben részesült 600.000,- Forintos összdíjazással a 10. bírálati sorszámú terv.

Szerző: Félix Zsolt DLA
Iroda: Építész Stúdió Kft.
Tervezők: Félix Zsolt DLA
Sólyom Benedek

Rangsorolás nélkül megvételben részesült 600.000,- Forintos összdíjazással a 12. bírálati sorszámú terv.

Szerző: Lukáts István
Rádóczy (f) László
Iroda: PÉCSÉVTERV STÚDIÓ Kft.
Tervezők: Lukáts István
Rádóczy (f) László

A Bíráló Bizottság a díjazásban és megvételben részesített pályaműveket szerzőinek nevét és adatait tartalmazó borítékokat felbontva megállapította, hogy a pályaművek szerzőivel és munkatársaival szemben kizáró okok nem merültek fel.

A Bíráló Bizottság a fenti döntését követően a Zárójelentést lezárta, és azt felolvasás után egyhangúán jóváhagyta.

Pécs, 2005. november 5.

.....
Dr. Aknai Tamás
elnök

.....
Török Ferenc DLA
társelnök

.....
Dr. Fiala István
tag

.....
Bede István
szakmai titkár

.....
Lajtai Zoltán
tag